

на витребуваних документів не підлягає наданню, оскільки є захищеними адвокатською таємницею. Компанія готова була надати для ознайомлення лише окремі частини документів, що підтверджували б їх конфіденційність.

Чиновники, не заперечуючи поваги до адвокатської таємниці, висловили сумнів у тому, що можуть визнати документи конфіденційними, не ознайомившись з ними повністю. Натомість вони пообіцяли у випадку, якщо за результатами вивчення документів вони погодяться з їх статусом захищених адвокатською таємницею, «забути» інформацію та не використовувати конфіденційні відомості в подальшому розслідуванні.

Європейський Суд своїм рішенням підтвердив право компанії не надавати документи, що стосуються отримання юридичних послуг від незалежного юридичного радника. Зміст таких документів, на думку Європейського Суду, в жодному разі не повинен розголошуватися, проте мають бути надані підтвердження конфіденційного статусу витребуваних матеріалів.

Спори стосовно статусу документів мають вирішуватися у судовому порядку.

Таким чином, відповідно до світової практики, інформація, що є адвокатською таємницею, підлягає захисту і тоді, коли інформація знаходиться в руках клієнта або будь-якої іншої особи.

Проблема є надзвичайно актуальною для сучасної України. Адже неодинокими є випадки, коли, наприклад, податківці під час перевірок вимагають від платника податку розкриття суті отриманих від адвоката консультацій. Привід – з'ясування зв'язку адвокатських послуг з господарською діяльністю платника податків – клієнта.

Тараненко Володимир Миколайович
слухач магістратури Факультету підготовки
фахівців для органів досудового розслідування

Рогальська Вікторія Вікторівна
доцент кафедри кримінального процесу,
кандидат юридичних наук, доцент

*(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)*

ПОВНОВАЖЕННЯ ДИРЕКТОРА ДЕРЖАВНОГО БЮРО РОЗСЛІДУВАНЬ: ОКРЕМІ АСПЕКТИ

Відповідно до ст. 10 Закону України «Про Державне бюро розслідувань», керівництво діяльністю Державного бюро розслідувань (далі – ДБР) здійснює його Директор, який частину своїх повноважень реалізує спільно із першим заступником Директора Державного бюро розслідувань і заступником Директора Державного бюро розслідувань.

Під загальним визначенням директора слід розуміти посаду керівника організації чи структурного підрозділу (колективу), який призначається в порядку, передбаченому законодавством України та наділений організаційними та іншими повноваженнями відповідно до посадової інструкції.

Завдання Директора ДБР (далі – Директора) полягає в тому, щоб організувати роботу очолюваного ним центрального органу виконавчої влади, що здійснює правоохоронну діяльність з метою запобігання, виявлення, припинення, розкриття та розслідування злочинів, віднесених до його компетенції. Для виконання цього завдання його наділено необхідними повноваженнями.

Директор, як і усі інші працівники ДБР, є представником влади та діє від імені держави. Для представників влади за порушення встановлених норм під час виконання покладених на них функцій держави визначена юридична відповідальність, а саме: кримінальна, адміністративна, дисциплінарна, цивільно-правова та матеріальна. П. 1 ч. 1 ст. 12 ЗУ «Про Державне бюро розслідувань» визначено види діянь, за які передбачена відповідальність Директора, зокрема за законність здійснюваних ДБР оперативно-розшукових заходів, досудового розслідування, додержання прав і свобод людини і громадянина.

До повноважень Директора належать організація роботи ДБР, а саме здійснення певних управлінських заходів з метою виконання покладених на ДБР функцій, а також розробки, підготовки та проведення цих заходів, у тому числі визначення обов'язків першого заступника і заступників ДБР, тобто директор розподіляє обов'язки заступників, як правило, визначаючи їх у формі розпорядчого документа (наказ, розпорядження).

Координація та контроль – це створення та використання Директором механізмів взаємного узгодження між центральним апаратом та територіальними органами, прямого контролю та стандартизації робочих процесів органів ДБР з метою досягнення поставлених цілей та завдань органу.

Відповідно до ч. 1 ст. 9 ЗУ «Про Державне бюро розслідувань», систему ДБР складають центральний апарат, територіальні органи, спеціальні підрозділи, навчальні заклади та науково-дослідні установи. У складі ДБР діють слідчі, оперативні та інші підрозділи. Організаційну структуру ДБР затверджує Директор за погодженням із Кабінетом Міністрів України. Відповідно до ч. 2 ст. 9 зазначеного Закону, гранична чисельність центрального апарату та територіальних управлінь ДБР становить 1500 осіб. З метою раціонального використання кадрів, матеріально-технічних ресурсів, доцільності, криміногенного становища та з урахуванням інших чинників (наприклад географічного положення) Директор наділений повноваженнями затвердження структури та штатної чисельності центрального апарату та територіальних органів ДБР та визначання відповідно до законодавства в межах граничної чисельності переліку посад у центральному апараті та територіальних органах ДБР, що підлягають заміщенню особами рядового та начальницького складу, граничних спеціальних звань за цими посадами.

Одним з видів заохочення для представників влади є відзначення державними нагородами. Так, відповідно до п.п. 6, 13–15 ч. 1 ст. 12 ЗУ «Про Державне бюро розслідувань», Директор уповноважений:

- 1) вносити на розгляд Президента України подання про відзначення державними нагородами України осіб рядового та начальницького складу, державних службовців та інших працівників ДБР, а також осіб, які сприяють у виконанні покладених на нього завдань;
- 2) затверджувати Положення про відомчі нагороди (медалі, нагрудні

знаки, почесні грамоти тощо) для нагородження осіб рядового та начальницького складу, державних службовців та інших працівників ДБР, а також осіб, які сприяють у виконанні покладених на нього завдань;

3) вирішувати питання про заохочення працівників ДБР;

4) присвоювати у встановленому законодавством порядку ранги державних службовців працівникам ДБР та спеціальні звання особам рядового і начальницького складу;

5) вносити на розгляд Президенту України подання про присвоєння спеціальних звань вищого начальницького складу ДБР.

Як і будь-яка посадова особа, Директор виконує організаційно-розпорядчі функції, реалізація яких здійснена через розпорядчі форми, що передбачені п. 8 ч. 1 ст. 12 «Про Державне бюро розслідувань», а саме: в межах встановлених повноважень можливістю видання наказів, розпоряджень та доручень, які є обов'язковими для виконання працівниками ДБР. Так, наприклад, прийняття Директором рішення про призначення та звільнення з посад працівників центрального апарату ДБР, директорів та заступників директорів територіальних органів ДБР та рішення про розподіл бюджетних коштів, головним розпорядником яких є ДБР, що передбачено п.п. 9–10 ч. 1 ст. 12 ЗУ «Про Державне бюро розслідувань», приймається у формі наказу. Затвердження звітів, планів, що входить до повноважень Директора відповідно до п. 10–11 ч. 1 ст. 12 вказаного Закону, відбувається за допомогою його особистого підпису та за необхідності печатки ДБР встановленого зразка.

Відповідно до п. 12 ч.1 ст. 12 ЗУ «Про Державне бюро розслідувань», встановлення порядку реєстрації, оброблення, зберігання та знищення відповідно до законодавства отриманої ДБР інформації; вжиття заходів із запобігання несанкціонованому доступу до інформації з обмеженим доступом, а також забезпечення додержання законодавства про доступ до публічної інформації, розпорядником якої є ДБР, покладено на Директора ДБР. Вказаний порядок, як правило, затверджується інструкцією, але у даному випадку, так як обов'язок покладено на Директора, вказаний порядок може міститися у рішних розпорядчих документах, наприклад наказ або розпорядження.

Крім організаційно-розпорядчих функцій, на Директора покладено також представницьку функцію. Так у п. 16 ч. 1 ст. 12 ЗУ «Про Державне бюро розслідувань» передбачено, що Директор представляє ДБР у відносинах з органами державної влади, органами місцевого самоврядування, громадськими об'єднаннями, а також органами іноземних держав, міжнародними організаціями тощо з метою виконання завдань, покладених на Державне бюро розслідувань.

Також законодавцем передбачено можливість бути присутнім Директору на засіданнях Верховної Ради України, її комітетів, тимчасових спеціальних та тимчасових слідчих комісій, а також брати участь з правом дорадчого голосу у засіданнях Кабінету Міністрів України, що забезпечує реалізацію принципу гласності органу ДБР та можливості обговорення питань, які належать до їх компетенції.

Відповідно до п. 18 ч. 1 ст. 12 ЗУ «Про Державне бюро розслідувань», обов'язок звітності про діяльності ДБР покладено на Директора, а ч. 3 ст. 12 вказаного закону визначено критерії, які має містити звіт.

П. 19 ч. 1 ст. 12 ЗУ «Про Державне бюро розслідувань» передбачено можливість самостійного надання Директором дозволу на використання коштів фонду спеціальних оперативно-розшукових та слідчих (розшукових) дій ДБР, що дає можливість якісно проводити вказані процесуальні дії, використовувати їх за призначенням для забезпечення повного, всебічного та неупередженого досудового розслідування.

Право Директора в межах своєї компетенції особисто реалізовувати повноваження ДБР та здійснювати інші повноваження, передбачені ЗУ «Про Державне бюро розслідувань» та іншими законами, дає можливість якісно здійснювати покладені на ДБР завдання.

1. Про Державне бюро розслідувань : Закон України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/794-19>.

2. Вікіпедія [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Директор>

3. Молдован В.В. Правознавство : навч. посібник / Молдован В.В., Чулінда Л.І. – 2-ге вид. – К. : ЦУЛ, 2010 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: pidruchniki.com/16550616/pravo/vidi_yuridichnoyi_vidpovidalnosti.

4. Курс лекцій з дисципліни «Основи управління» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://studme.com.ua/1113071312672/menedzhment/koordinatsiya_kontrol_sisteme_menedzhmenta.htm.

5. Академічний тлумачний словник української мови [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sum.in.ua>.

Юрчук Олександр Миколайович
директор Першого Криворізького
місцевого центру з надання
вторинної правової допомоги

ПРАВОВІ ГАРАНТІЇ АДВОКАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: ЇХ СУТНІСТЬ ТА ЗМІСТ

Актуальність теми дослідження полягає в тому, що на даний момент у Законі України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» від 05.07.12 не тлумачиться на нормативному рівні поняття «гарантії адвокатської діяльності», а лише в ст. 23 згаданого закону зазначаються види цих гарантій [Про адвокатуру та адвокатську діяльність : Закон України від 05.07.12 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon0.rada.gov.ua/laws/show/5076-17]. Тобто маємо проблему в тому, що, досліджуючи похідні правові категорії, а саме в даному випадку – це види гарантій адвокатської діяльності, законодавець, на нашу думку, не звернув достатньої уваги на те, щоб роз'яснити суть дефініції «гарантії адвокатської діяльності» під час розроблення змісту ст. 1 «Визначення основних термінів» Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність». Важливим є й те, що ця проблематика, тобто відсутність дефініції поняття «гарантії адвокатської діяльності», не була вирішена ні в Законі України «Про адвокатуру» від 19.12.92., який наразі втратив чинність [Про адвокатуру : Закон України від 19.12.92 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/5076-17>]., ні в законопроектах